

**LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS
PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA
ANATOLIJA GORBUNOVA
RUNA**

Godātie Latgales dziesmu svētku dalībnieki un viesi!

Esmu ieradies šeit tāpat kā daudzi, lai izteiktu cieņu un pateicību visiem tiem, kuri vairo tautas garīgo spēku.

Tas, ka mēs esam pulcējušies Latgales dziesmu svētkos, ir vislabākais apliecinājums tam, ka mēs gribam kopt un iedzīvināt latgalisko un latvisko, kā arī citu tautu kultūru šajā novadā. Uzturēt un vairojot garīgo spēku ir tas pats, kas uzturēt un vairojot pašu tautu.

Tāpēc, lai cik grūti arī klātos, vienmēr atbalstīsim mūsu kultūras darbinieku centienus, jo tikai ar kultūru un darbu mēs sevi varam apliecināt kā tauta.

Bet vai mēs visi varam šodien arī ar savu darbu LATVIJU godā celt?

Līdzšinējā ekonomiskā sistēma taču ir bankrotējusi, jo cilvēku darbs bija organizēts tā, ka tas neradīja nedz uzplaukumu, nedz pārticību. Ko tagad darīt?

Protams, mēs varam meklēt vaininiekus, protams, varam meklēt kļūdas, kādas tika pieļautas sabiedrības saražoto labumu sadalē. Bet skatīties tikai uz to vien būtu ļoti tuvredzīgi. Ir nepieciešamas radikālas reformas. Citas alternatīvas nav un nevar būt.

Tūlīt var rasties jautājums-vai tas būs kapitālisms, sociālisms vai kaut kas cits? Nezinu. Pati reālā dzīve ievirzīs mūs pareizajā gultnē. Pasaules ekonomikā pagaidām nekas labāks par elementāro tirgus ekonomiku nav atrasts. Valsts stimulē ražošanu, tirgu un saimnieku un nevis nodarbojas ar sadali uz pārdali. Dod iespēju uzplaukt saimnieciskajai dzīvei.

Jāapzinās arī, ka neviens cits mums nepalīdzēs. Ja mēs aizņemsimies valūtu un neapdomīgi to ieguldīsim mūsu šobrīd neefektīvajā saimniecības mehānismā, bankrots būs neizbēgams. Aizņemties varam tikai tad, ja būsīm pārliecināti, ka varēsim, piemēram, ar vienu dolāru nopelnīt divus dolārus un papildus vel desmit rubļus.

Ja Latvijas parlamentā valda atšķirīgi uzskati. Ar ko tikai šodien daļa no likumīgi ievēlētajiem parlamentāriešiem baida republikas iedzīvotājus. Daudz prātīgāk būtu, ja mēs ieklausītos tajos, kas piedāvā jaunus, neierastus, bet drošus līdzekļus, kā vairojot labklājību, balstoties tikai un vienīgi uz kvalitatīvu un radošu darbu.

Vēl sliktāk, ja saimnieciskās attiecības mēs sākam jaukt ar nacionālajām attiecībām. Ja ekonomikā noteicošā kļūst nacionālā norobežošanās, tad virzība uz priekšu nav iespējama.

Realitāte ir tāda, ka jau šodien starp dažādu reģionu uzņēmumiem ir sākusies ekvivalenta apmaiņa, tai ir jāturpinās, bet jāturpinās uz līdztiesības un savstarpēja izdevīguma pamata. Ja Daugavpils, Latgales vai pat visas Latvijas produkcija nevienam nebūs vajadzīga, tad nekāds, pat visoptimālākais federācijas modelis nepiespiedīs Urālus, Baškīriju, Kazahiju vai Uzbekiju dot mums tik nepieciešamo metālu, gāzi, naftu, kokvilnu. Un otrādi-ar Latviju kā drošu un patstāvīgu saimniecisko, politisko partneri uzturēs saimnieciskos un jebkāda cita veida kontaktus ikviens tikai uz savstarpēji izdevīgu līgumu pamata.

Protams, spriežot par šīm lietām, ir atšķirīga pieeja. Lielais vairākums latviešu grib atjaunot neatkarīgu Latvijas valsti, krieviski runājošo iedzīvotāju vairākums redz Latvijas suverenitāti Krievijas Federācijas sastāvā.

Jo, kā teica Mihails Gorbačovs Krievijas Federācijas Tautas deputātu pirmajā kongresā : Savienība- tā ir Krievija. Tas nu ir godīgi pateikts.

Es uzskatu, ka visu tautību kopējais kultūras līmenis Latvijā ir tāds, ka mums ir reālas iespējas gan pilnībā atgūt savu valstiskumu, gan nodrošināt Latvija dzīvojošajiem citu tautību cilvēkiem brīvu savas kultūras, valodas un izglītības attīstību un brīvu saskarsmi, vadoties no savas gribas un vēlēšanās, ar Krievijas Federāciju, citām republikām un jebkuru valsti. Tas Latvijas kā daudznacionālas republikas vājumu pārvērtīs par stiprumu. Nepieciešama tikai gudrība un iecietība.

Es nesen atgriezos no Šveices, kur vēl mazākā teritorijā kā Latvija dzīvo daudzas tautas, kuras ikdienā pamatā lieto četras valodas. Katrai no šīm tautām ir savas kultūras un sadzīves tradīcijas. Bet cilvēki Šveicē dzīvo ļoti labi, pārticīgi un, galvenais, draudzīgi.

Tāpēc nekad neaizmirsīsim, ka Latvija var uzplaukt vienīgi tad, ja tajā valdīs miers un satiecība.

Skaista ir Latvijas zeme. Bet, lai šo skaistumu saglabātu un vairotu, no mums tiek prasīts liels darbs, apņēmība, cīņas spars. Tikai tas mūsu bērniem un mazbērniem nodrošinās skaistāko mantojumu pasaulē- tautas brīvību un patiesi neatkarīgu valsti. Te ikvienam ir roka pieliekama. Te vajadzīgas jūsu karstās un dedzīgās sirdis, te vajadzīgs jūsu apdomīgums un saprāts, To es gribu atgādināt katram, kas dzīvo Latvijā un Latgalē.

Latviešu tautu vienmēr ir uzturējis darba tikums un dziesma. To ir apliecinājuši gan tūkstoši izsūtīto, kuri nekrita izmisumā, dzīvodami drausmīgos apstākļos Sibīrijā, gan tie tūkstoši, kas uzsāka klaidu gaitas pasaulē.. Viņi visi pārsteidza pasauli ar savu strādīgumu un dziedāšanas prieku, kuram cauri vijās ilgas pēc Dzimtenes. Arī mūsu kritušie un bojā gājušie mūžībā gāja ar cerību un ticību Latvijai un tās nākotnei.

Vai lai mēs krītam izmisumā? Vai, lai klusu raudam, kā to drūmās Baigā gada priekšnojautās darīja mūsu tēvi un vectēvi pēdējos Daugavpils dziesmu svētkos 1940.gada jūnijā? Nē! Šāda vēsture vairs nedrīkst atkārtoties. Mēs to vairs nedrīkstam pieļaut.

Es ticu Latvijas šodienai un rītdienai. To veido sīksti darbarūķi Latgalē, Vidzemē, Zemgalē, Kurzemē, kuri kā Latvijas ceļmalu pelašķu ziedi turas pie zemes. To darīs pašreizējās Latvijas tēvi un mātes, kuriem rūp savu bērnu nākotne, labklājība un kultūra, tautasdziesmu gara uzturēšana. Viņi ir Latvijas pamats. Viņi ir Latvijas rītdiena.

Īpaši es gribu vērsties pie tiem cittautiešiem, kuri šeit, Latgalē, ir atraduši savas mājas, laiduši pasaulē savus bērnus un mazbērnus. Apzināsimies, ka mums jābūt vienotiem darbā, vienotiem garā, nesot sirdī vienu cerību, vienu gribu, jo mūs vieno kopīga pagātne, kopīga tagadne un kopīga nākotne.

Un tagad ar latgalīšim grybu runāt latgaliski.

Pasavērsim šudniņ Latgolys acīs, jōs azarūs, Latgolys kolnūs un lejōs. Lai par itū vysu myusim atgodynōj dzīsmis vōrdi:

Muna moza zeme,

Tu munys dzeiveibys daļa,

Tu vysu mīļesteibu –

Mīļesteiba muna.

Un golvonais, myusu mērķis ir kūpeigs: palikt uzticeigim dzymtajai Latgolai i padariet jū ik dīnu skaistokum pīviļceigōku, apzynūtīs, ka ir atnōcis myusu vysu atbiļdeibys laiks par myusu zemi.

Lai Dīvs paliedz Latgolai,

Latvejai,

Un vysai Baltejai.

Byusim vīnōti dzīsmēs un dorbūs.